

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK ÉS
INCIDENSEK

*Havi összefoglaló
2016. január*

BRÜSSZEL INTÉZET

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalomjegyzék	3
Vezetői összefoglaló	5
A Tett és Védelem Alapítvány	6
Brüsszel Intézet	6
Összefogás	7
A jelentésről	8
Módszertan	10
Antiszemita gyűlölet-cselekmények – 2016. január	14
További antiszemita gyűlölet-cselekmények	15
Közösségi hírek, reakciók	16
Hivatalos és civil reakciók	18
Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról	19
Egyéb hírek	23
A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei	24
A hónap krónikája	29
Kapcsolat és támogatás	31
Felhasznált irodalom	32
Impresszum	34

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

AZ antiszemitizmus elleni küzdelem egyik legfontosabb feltétele a helyzet pontos ismerete, az antiszemitizmus valódi elterjedtségének vizsgálata. A Tett és Védelem Alapítvány egyik célja éppen a kérdést övező ismerethiány felszámolása. Ennek eszköze többek között a folyamatos és szakmailag megalapozott közéleti monitoring tevékenység, mivel a tényleges információk összegyűjtése, elemzése nélkül nem lehet valós védelmet biztosítani a közösség számára. A monitoring eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel közzé teszi.

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: az antiszemita gyűlölet bűncselekményekkel, illetve a gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentés ezt a kettőt összefoglalóan gyűlölet-cselekményeknek nevezi. Mindkettő esetében fontos kritérium, hogy azok elkövetésekor azonosítható az antiszemita motiváció. Míg azonban az előbbieket a büntetőjog szerint bűncselekményeknek minősülnek, az utóbbiak ezt a szintet nem érik el. A teljes kép felrajzolásához azonban mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

Az antiszemita gyűlölet-cselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Az események regisztrálásán kívül fontos azok különböző jellemzőinek számbavétele is. A dokumentálás során ezért egyrészt rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére, célpontjára, következményeire vonatkozó adatokat. Másrészt különböző cselekménytípusokat is megkülönböztetünk.

A Tett és Védelem Alapítvány januári monitoring tevékenysége nyomán nem azonosított antiszemita gyűlölet-cselekményt. Jelentésünkben számos, a magyarországi holokauszthoz, antiszemitizmushoz kapcsolódó eseményről adunk hírt.

A Tett és Védelem Alapítvány 2016 januárjában egy feljelentést tett. P. Z. Facebook profillal rendelkező személy hozzászólásai megvalósították a nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadását és a közösség elleni uszítást.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

Az antiszemitizmus jelensége nem új keletű Magyarországon. A korábban tapasztalt gyűlöletbeszéd azonban egyre jobban eluralkodik a közéletben. A helyzetet súlyosbítja, hogy a nyíltan antiszemita, rasszista nézeteket valló Jobbiknak negyvenhárom országgyűlési képviselője van, így az antiszemita gyűlöletbeszéd a parlamentben, valamint szervezett rendezvényeken is sokkal inkább megjelenik. Ezek a tényezők hívták életre

a Tett és Védelem Alapítványt. A Tett és Védelem Alapítvány a hazai jogrendszer által biztosított civil szerveződési lehetőségek közül az alapítványi formát választotta; bejegyzése 2012 novemberében történt meg. Az Alapítvány a romló minőségű közbeszéd, a kirekesztés, az antiszemitizmus táptalaját adó ismerethiány, valamint az atrocitások és a törvényszegések elleni erélytelen jogi fellépéssel szemben kíván új alternatívát nyújtani.

BRÜSSZEL INTÉZET

Az antiszemita gyűlöletcselekmények monitorozását a Tett és Védelem Alapítvány által életre hívott Brüsszel Intézet, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) által kidolgozott és javasolt módszerek alapján végzi. Az Intézet, a monitoring munka során, az antiszemita jelenségeket különböző, standardizált források által nyújtott információk alapján rögzíti és elemzi. Az incidenseket hét különböző kategóriába soroló monitoring munka forrásai többek között: az Intézet saját Kutatási és Incidenskövetési Csoportjának forrásai, a sajtóban és a közmédiában fellelhető információk, valamint a kormányzati szervekkel kötött megállapodás keretében lehetőség nyílik a bírósági, a bünyügyi és egyéb államigazgatási területek adatbázisaiban fellelhető releváns adatok felhasználására is. Az Intézet létrehozta és üzemelteti az 51 00 000 számon elérhető FORRÓDRÓT-ot, melyen antiszemita és zsidóellenes megnyilvánulások bejelentésére nyílik lehetőség. A Brüsszel Intézet kutatási terve a havi rendszeres monitoring-jelentések közzétételén túl magába foglalja egy átfogó, a zsidóságot érintő, kvalitatív és kvantitatív módszereket is alkalmazó kutatást, valamint az egész társadalomra kiterjedő felmérést az antiszemitizmus jelenlegi helyzetével kapcsolatban. A program részét képezi továbbá egy olyan differenciált képzési program kialakítása, mely az állami ügyintézés különböző szintjei és szereplői számára biztosít felkészítést a rasszista és antiszemita jelenségekkel kapcsolatos fellépésről, eljárásokról iskolai és továbbképzés-rendszerű tananyagok formájában.

Összefogás

A Tett és Védelem Alapítvány bejegyzett civil szervezet. Az Alapítvány munkájában közreműködők között vannak a statsquo/chábád EMIH, a reform irányzatú SzimSalom vezető személyiségei és az irányzatoktól független, de a társadalom

elismert tagjaiként számon tartott emblematikus személyiségek egyaránt. Az Alapítvány kurátorai megjelenítik a Magyarországon működő legfontosabb zsidó vallási és kulturális irányzatokat és így szimbolikusan is kifejezik, hogy az antiszemitizmus elleni fellépés mindannyiunk közös ügye.

A JELENTÉSRŐL

A magyarországi antiszemitizmus megítélése, kezelése sokszor rendkívül szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A tényleges helyzet megismerése a valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele, ezért a Tett és Védelem Alapítvány feladatának tekinti, hogy pontos és minél teljesebb képet adjon a magyarországi antiszemitizmus mértékéről. Ennek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek¹ monitorozása. Ennek eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel teszi közzé. A havi beszámolókon kívül minden évben részletesebb elemzéseket is magába foglaló összefoglaló jelentést készít az adott évben elkövetett cselekményekről. A gyűlölet bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekmény típusoktól. Ezek a bűncselekmények egyfajta üzenetnek tekinthetők, így túlmutatnak magán a cselekedeten. Ez a többletjelentés a társadalom különböző szinterein manifesztálódik: az egyén, a megtámadott csoport és végül az egész társadalom szintjén. Az áldozatok pszichológiailag, érzelmileg nagyobb traumát élhetnek át. Ennek a cselekménytípusnak nagy hatása van arra a csoportra nézve is, amelyhez a megtámadott egyén tartozik. Ezen cselekmények áldozatai sokszor felcserélhetőek, mivel számtalan esetben a támadás nem egy bizonyos személyre

irányul, hanem bárkire, aki az adott – éppen megtámadott – csoport tagja. Éppen ezért ezen csoport tagjai érzelmileg szintén involválódnak, illetve attól félhetnek, hogy a jövőben ők maguk is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontjaivá válhatnak. Ezek a cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Az ilyen esetek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve is súlyos következményekkel járhat. (Levin és McDevitt 1999, 92–93; OSCE/ODIHR 2009a, 19–21; OSCE/ODIHR 2009b, 17–18; Perry 2001, 10)

Általánosságban elmondható, hogy kevesebb gyűlölet-cselekményt jelentenek, illetve dokumentálnak, amint amennyi valójában megtörténik. Az áldozatok sokszor nem jelentik ezeket a rendőrségnek. Ennek több oka lehet. Egyrészt sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik ezeket az eseteket, akár a felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat. Az áldozatok érezhetnek szégyent is vagy tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül. Az alulminősítés is sok esetben előfordul, vagyis a hivatalos szervek nem állapítják meg a gyűlölet motivációt. Éppen a civil szervezetek azok, akik segíthetnek ezen problémák orvoslásában. Különösen hasznos lehet az állami szervekkel – például rendőrséggel, ügyészséggel – való együttműködés.² A civil szervezetek által készített jelentések alkalmasak lehetnek arra, hogy

1 Ezek részletes definícióját lásd a Módszertan részben.

2 Jó példa erre a Community Security Trust (CST) és a londoni, illetve a manchesteri rendőrség együttműködése. (CST 2013)

a hivatalos szervek figyelmét felhívják az országban elkövetett, gyűlölet motiválta cselekményekre. Az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendek rajzolhatók fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra való terelésében, elláthatják

az áldozatok védelmét, illetve más módokon segíthetik őket. Ezek a szervezetek közvetítőként is szolgálhatnak az áldozatok és a rendőrség között. (OSCE/ODIHR 2009b, 34–36)

MÓDSZERTAN

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. Jelentésünkben a kétféle cselekményt együttesen gyűlölet-cselekményeknek nevezzük. Ezeket az EBESZ a következőképpen definiálja³ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál⁴

gyűlölet motiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető-törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. A magyar büntetőjog kétféle gyűlölet-bűncselekményt nevesít: a közösség tagja elleni erőszak, valamint a közösség elleni uszítás büntettét. Az újonnan elfogadott Büntető Törvénykönyv (2012. évi C. törvény) az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekményekről szóló XXI. fejezetének 216., valamint a köznyugalom elleni bűncselekményekről szóló XXXII. fejezetének 332. paragrafusa foglalkozik ezekkel. A

közösség tagja elleni erőszak büntette akkor állapítható meg, ha az elkövető a sértettet azért, mert az valamely védett csoporthoz tartozik, bántalmazza, kényszeríti. Ezen kívül akkor is, ha riadalmokeltésre alkalmas kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít. A büntett csak akkor valósul meg, ha ennek konkrét sértettje van. A közösség elleni uszítás leginkább gyűlölet-beszédet jelent, és a tényállás megállapításának feltétele, hogy azt nagy nyilvánosság előtt követik el. Az uszítás nem konkrét személy, hanem egy csoport ellen irányul. Fontos kiemelni, hogy más bűncselekmények is minősülhetnek úgy, hogy azokat rasszista indítékkal követték el. Ebben az esetben a bíróságnak súlyosabb ítéletet kell hoznia.⁵ (TASZ 2012, 3–4) Ezekon kívül a Btk. 333. paragrafusa a nemzetiszocialista rendszer bűnei tagadásának büntettéről szól. A 335. paragrafus pedig a különböző önkényuralmi jelképek (többek között horogkereszt, SS-jelvény, nyilaskereszt) terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát és közszemlére tételét tiltja.

A gyűlölet incidensek meghatározásának módjairól trendjeiről 2013 májusi jelentésünkben részletesen írtunk. Ezen kívül ott ismertettük a nemzetközi szakirodalom ezzel kapcsolatos megállapításait. Jelentésünkben olyan gyűlölet-bűncselekményeket

3 A gyűlölet bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakraborti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, azonban a gyakorlati munkában nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

4 Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény. (OSCE/ODIHR 2009a, 24) Ennek általunk való kezeléséről lásd később.

5 A Btk. szó szerint nem tartalmazza a rasszista indítékot, de például az „aljas indok” minősítést kimeríti, ha valaki ilyen indítékkal követ el bűncselekményt.

és gyűlölet-incidenseket mutatunk be, amelyek motivációja antiszemitizmus. Ilyen cselekménynek számít minden, ahol annak elkövetője, célpontja, módszere vagy üzenete erre utal. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos, hogy csak abban az esetben beszélhetünk antiszemita motivációról, ha kifejezetten a zsidósághoz való tartozás feltevése miatt választotta az elkövető az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő. A monitorozás során gyűlölet-cselekménynek tekintünk egyrészt mindent, ami a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába esik. Ezek lehetnek a büntetőtörvénykönyv által nevesített bűncselekmények (közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban más a büntetőtörvénykönyvben szereplő tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható. A gyűlölet-incidensek azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített⁶, indikátorok vizsgálata alapján döntünk arról, hogy az adott tettek lehetett-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlölet-cselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Különösen fontosak számunkra az áldozatok bejelentései. Ha az áldozat nekünk nem tud vagy nem akar bejelentést tenni, akkor egy közvetítő bevonásával értesülhetünk az incidensről. Ilyen közvetítő lehet az áldozat hozzátartozója, ismerőse, az eset tanúja vagy egy másik civil szervezet. A bejelentések megkönnyítését szolgálja az Alapítvány – korábban említett – huszonnégy órás telefonos

Forró Drótja. Ezen kívül lehetőség van online bejelentésre, amelynek során a bejelentő még inkább megőrizheti anonimitását.

Az Alapítvány deklarált célja, hogy kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel lehetséges, hogy az áldozat először hozzájuk fordul vagy egy szemtanú őket értesíti.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: a televízió, a rádió, valamint a sajtó nyomtatott, illetve internetes változata. A jelentés lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

Ezen médiumok monitorozását egyrészt fizetett szakemberek látják el professzionális sajtófigyelés keretei között, másrészt önkéntesek is folyamatosan figyelik a médiumokat és a kinyert információt továbbküldik a Brüsszel Intézet munkatársainak feldolgozására. Fontosnak tartjuk, hogy lehetőség szerint a média egy mind nagyobb szeletét folyamatos monitorozás alatt tarthassuk. Ez kiterjed nagyjából az összes fogható TV- és rádióadóra, az összes nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, illetve az interneten nem csupán a hírportálok, de a közösségi oldalak és a szélsőséges, uszító honlapok monitorozására is. A monitorozás folyamata szisztematikusan, pontosan kidolgozott sztenderdek alapján történik.

A monitorozott gyűlölet-cselekmények közül vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban olyanok is, amelyeket rögzítünk, azonban a havi statisztikába nem számítjuk bele.⁷

⁶ Ezeket a *Módszertan* későbbi részében mutatjuk be.

⁷ Ennek kialakításához felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

Gyűlölet-események, amelyek beleszámítanak a statisztikába

- csak Magyarországon történt gyűlölet-események; függetlenül attól, hogy az áldozat magyar állampolgár-e
- minden cselekedet, esemény, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom vagy ahol a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó
- azt gondolták róla, hogy zsidó
- bármilyen zsidó intézmény, épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társult további explicit antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják követ])
- antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon, amelyeket jelentettek a Tett és Védelem Alapítványnak
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- antiszemita és neonáci anyagok kihelyezése egyes zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- Izraellel és cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha azok túlmennek a politikai közlésen és hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják
- események, amelyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek

Gyűlölet-események, amelyek nem számítanak bele a statisztikába

- Magyarországhoz, magyarországi zsidósághoz kötődő antiszemita gyűlölet-cselekmények, amelyek valamilyen nem tartoznak a statisztikába (például: nem Magyarországon történtek)
- gyűlölet kifejezések, amelyek honlapokon, kommentekben és online fórumokon rendszeresen

megjelennek és nem érkezett róluk személyes bejelentés a Tett és Védelem Alapítványhoz

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Korábban említettük, hogy különböző indikátorokat használunk, amelyek segítségével valószínűsíthető, hogy az adott cselekedet elkövetésének motivációja előítélet volt. Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, a cselekmény helyszínére, időpontjára, az esemény esetleges előzményeire vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk, hogy az adott cselekménynek voltak-e és ha igen milyen-akár büntetőjogi – következményei.

Az egyes cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeinek megragadása is. Az esetek tipizálását kétféle módon is elvégezzük. Az egyik kategória-rendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, holokauszt-tagadás.

A másik kategorizáláskor a Nézzünk szembe a tényekkel! ajánlása alapján hétféle cselekménytípust különböztetünk meg, amelyek a következők (CEJI 2012, 10–12):

- Emberölés
 - halált okozó személy elleni támadás
- Súlyos fizikai erőszak
 - személy elleni támadás, amely súlyos testi sértést okozhat
 - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás
 - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek meghallhatnak

- bombák és levélbombák
- emberrablás
- Támadás
 - személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos
 - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet
 - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is ide értve, amikor a dobás célt tévesztett
- Rongálás
 - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt
 - tulajdon meggyalázása
 - gyújtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyújtogatási kísérlet
- Fenyegetés
 - egyértelmű vagy konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés
 - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán megtévesztés volt
 - zaklatás
 - rágalmozás

- Gyűlöletbeszéd
 - nyilvános gyűlöletbeszéd
 - virtuális gyűlölet
 - sértő magatartás
 - egynél több címzettnek elküldött sértő írás
 - irodalom és zene
- Diszkriminációs esetek

Fontosnak tartjuk a gyűlölet-cselekmények kontextusba helyezését is. Ezek a tettek ugyanis nem légtüres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amiben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó. (Perry 2001, 8) A statikus adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.⁸ Az idősoros adatok elemzések pedig mindenképpen gondot fordítunk majd az események dinamikájának bemutatására.

⁸ Éppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) az Anti-Defamation League jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK

2016. január

A Tett és Védelem Alapítvány januári monitoring tevékenysége nyomán nem azonosított antiszemita gyűlölet-cselekményt.

TOVÁBBI ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány tevékenysége során 2016 januárjában nem azonosított olyan esetet, amely nem képezi részét a statisztikának.

KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK

A vidéki zsidóság kultúrájáról nyílt kiállítás
Párizs, Franciaország
Forrás: MTI

Január 14-én kiállítás nyílt a magyar vidéki zsidóság kultúrájáról »Kő kövön – Töredékek a magyar vidéki zsidóság kultúrájából« címmel Párizsban.

„*A magyar társadalom egy olyan Magyarországon és egy olyan Európában képzelet el a jövőjét, ahol senkinek nem kell félnie, bármilyen vallási vagy etnikai közösséghez tartozik*” – mondta Takács Szabolcs, a Miniszterelnökség európai uniós ügyekért felelős államtitkára, a Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség (IHRA) soros elnöke a kiállítás megnyitóján.

Az államtitkár elmondta, hogy a párizsi helyszín szimbolikusnak tekinthető, hiszen jelenleg Franciaországban él Európa legjelentősebb zsidó közössége, „*Magyarország pedig büszke arra, hogy a holokauszt tragédiája ellenére nagyon gazdag zsidó kulturális és közösségi élettel, hagyományokkal, jelennel és remélhetőleg hosszú jövővel is bír*”. Takács Szabolcs szerint a magyar kormány és a társadalomnak „*különleges felelőssége*” van az Európát jelenleg sújtó antiszemitizmus elleni küzdelemben, hiszen a „*magyarországi holokauszt a holokauszt történetének egyik legfájdalmasabb epizódja volt*”.

Szarvas Zsuzsa főkurátor elmondta: a tárlat nem törekszik a magyar vidéki zsidóság holokauszt előtti kultúrájának teljes bemutatására, hanem szándékosan töredékesen, kilenc különböző témát

(például adományozás kérdése, fejviselet, ünnepek, halotti szokások és a fény szerepe) kiválasztva ábrázolják azt.

A budapesti gettó felszabadítására emlékeztek
Budapest
Forrás: MTI

A budapesti gettó felszabadításának 71. évfordulója alkalmából tartottak megemlékezést január 17-én Budapesten a Dohány utcában, a gettó emlékfalánál. Az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség (EMIH) szervezésében tartott megemlékezésen Köves Slomó, az EMIH vezető rabbija azt mondta: 71 évvel ezelőtt a mostani megemlékezők vagy rokonaik megtapasztalták, hogy milyen szörnyű lehet az emberi gyarlóság, hogyan lehet bezárni embereket a származásuk, vallásuk miatt, megfosztani őket emberi mivoltuktól, az élet lehetőségétől, és állapotként beteregni őket egy város kis területére, aztán marhavagonokban a halál felé küldeni. Ezek az emberek megtapasztalták a borzalmakat és a szabadulást is – tette hozzá. Megfogalmazása szerint a gettó abban az időben fizikai körbezárást jelentett, de lehet gettóról beszélni szellemi, spirituális értelemben is. Szerencsére már nincsenek gettók fizikai értelemben, de a felszabadulásra emlékezve arra is fel kell hívni a figyelmet, hogy „*ne zárjuk magunkat szellemi gettóba, ne vegyük körül magunkat falakkal*” – mondta. Ne történhessen meg az – folytatta –, hogy nem leszünk elég nyitottak a világra, a másként gondolkodó emberekre, amint az sem, hogy attól félve, hogy mások mit gondolnak, nem merjük elmondani gondolatainkat, nem

merjük megélni identitásukat, vállalni vallásukat.

Fröhlich Róbert, a dohány utcai zsinagóga rabbija január 18-án a Dohány utcai zsinagógában, a Budapesti Zsidó Hitközség által rendezett megemlékezésen azt mondta, hogy hetvenegy esztendeje lekerültek a kabátokról a sárga csillagok, de annak nyoma, emléke, hatása „*a mai valóság*”. „*A gettó nem a semmiből keletkezett*” – jegyezte meg,

felállítását negyed századon keresztül „*rendeletek és törvények halmaza*” előzte meg. Fröhlich Róbert arról beszélt, amíg zsidók élnek a földön, emlékezni fognak a holokausztra, „*örzünk minden jót és rosszat*”, mert „*mi egy ilyen nép vagyunk*”. Példaként említette, hogy a zsidóság kétezer éve minden esztendőben megemlékezik az elpusztított jeruzsálemi szentélyről.

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

Egy férfit három év próbára bocsátottak

Budapest

Forrás: MTI

A Fővárosi Törvényszék január 21-i közleménye szerint a Pesti Központi Kerületi Bíróság bűnösnek mondott ki aznap egy férfit a nemzeti szocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása büntetében.

A közlemény szerint a vádlott 2012. június 17-én, Budapesten, az 56-osok terén a Horthy Miklós Tisztelői Baráti Kör által a »*Horthy Miklós kormányzó becsületéért*« címmel meghirdetett, előzetesen bejelentett nyilvános demonstráción a szervezők felkérésére nyitóbeszédet mondott. Beszédében összefüggő szövegkörnyezetből kiragadott idézeteket olvasott fel Kertész Imre Sorstalanság című művéből, amivel azt akarta bizonyítani, hogy nem volt holokauszt. Az általa kiragadott idézetek konklúziójaként az ötvenhetventagú hallgatóság előtt emelt hangon többször kijelentette, hogy *„Idézem Kertész Imrét: Nem volt Holokauszt, ismétlem nem volt Holokauszt!”*.

Mindezek alapján a Budapesti XIV. és XVI. kerületi Ügyészség a férfit a nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása büntetével vádolta, és felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását kérte a bíróságtól – áll a közleményben.

A vádlott beismerő vallomást tett, valamint a bíróság megtekintette a demonstráció nyitóbeszédéről készült videofelvételt is. A bíró az ítélet szóbeli indoklásában rámutatott, hogy a vádlott gyűlöletkeltésre, uszításra alkalmas magatartást tanúsított, mindemellett az orvos szakértői vélemény kimondta, hogy a bűncselekmény elkövetésekor enyhe fokban korlátozott volt tette következményeinek felismerésében.

A bíróság három év próbára bocsátotta a férfit, az ítélet nem jogerős, a vádlott védője felmentésért fellebbezett.

HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK A MAGYARORSZÁGI ANTISZEMITIZMUSRÓL

Nemzetközi holokauszt-nap

Budapest

Forrás: MTI

A nemzetközi holokauszt emléknap alkalmából több rendezvényt is tartottak január 27-én Budapesten.

A Holokauszt Emlékközpont és az izraeli nagykövetség által szervezett eseményen Ilan Mor Izrael magyarországi nagykövete kiemelte, hogy az antiszemitizmus elleni harc nemcsak a zsidó emberek ügye, hanem globális kihívás, olyan harc, amelyet mindenkinek fel kell vállalnia, ugyanakkor *„nem küzdhetünk olyasmira ellen, amit nem értünk”*, ezért az első feladat az antiszemitizmus okainak megértése. A nagykövet arra hívta fel a figyelmet, hogy a holokauszt nem a koncentrációs táborokkal kezdődött: a tudatlanságon és félelmen alapuló antiszemitizmus, gyűlölet volt a kezdete, Auschwitz pedig a következmény. Ma emlékezünk az áldozatokra és próbáljuk megérteni, mi történt több mint 70 évvel ezelőtt, amikor a rasszizmus, az előítéletek és a gyűlölet szabadon tombolhatott, és az okok feltárása, megértése a jelen korszaknak is fontos – mutatott rá. Kifejtette: ahhoz, hogy az antiszemitizmus tovább támadja az emberek lelkét, a zsidók elleni gyűlöletre tüzeljen, ma már új okok kellene. Ilyen ok, hogy a zsidó embereket azért kell gyűlölni, mert egy *„gonosz, illegitim, gyilkos államot”* támogatnak, Izraelt. Ilyen ok az is, hogy a zsidók Izrael alapjának *„képzeletbeli, eltúlzott szenvedésüket”* tekintik, és ez holokauszttagadás – magyarázta. Hozzáfűzte: Magyarországon is

vannak politikusok, emberek, akik tagadják a holokauszt megtörténtét, és arra törekszenek, hogy újraírják, újraértelmezzék a vézskorszakot. Ilan Mor továbbá azt is az antiszemitizmus új okai közé sorolta, hogy a zsidók egyesek szerint arra törekszenek, hogy saját halottaik emlékét ráerőltessék másokra, és ezzel más mártírok szenvedését háttérbe szorítsák. A nagykövet szerint a sötét korszak ma is hasznos tanulsága: nem csaphatjuk be magunkat azzal, hogy a jelenleginél rosszabb ügyem lesz a helyzet, valóban *„zéró tolerancia kell az intolerancia ellen”*. Elmondta: Európának meg kell értenie, hogy mindenkinek kötelessége harcolni az antiszemitizmus ellen. Nem több emlékműre van szükség, hanem határozott kiállásra az európai zsidó emberek mellett – emelte ki. Heisler András, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének (Mazsihisz) elnöke hangsúlyozta: nem tolerálható *„kicsi antiszemitizmus”* sem, és a zéró tolerancia, amelyet Orbán Viktor miniszterelnök meghirdetett, pontosan ezt jelenti. Hiteles szembenzésre van szükség Magyarország történelmével, nem szabad gesztusokat tenni a szélsőjobbnak, tiszta fogalmazás és őszinte beszéd kell – jelentette ki.

Mikola István, a Külgazdasági és Külügyminisztérium biztonságpolitikai és nemzetközi együttműködésért felelős államtitkára a kormány megemlékezésén a Cipók a Duna-parton emlékműnél arról beszélt, hogy az emlékezés azt a reményt hordozza, hogy a történelmi tanulságok őszinte kimondásával *„el tudjuk érni az embereket, a lelkeket, hogy megfelelő oktatási programokkal,*

magunk és mások iránti tiszteletre neveléssel fel tudjuk készíteni a jövő generációt egy emberségesebb világ építésére”. A vészidőszak idején gyilkoló gépezetek áldozataivá vált több százezer zsidó és megannyi roma honfitársunk hiánya azóta is égető seb, amelyet csak a méltó, a jövő számára is figyelmeztető emlékezés enyhíthet valamelyest. Akkori gyengeségünk miatt megrendült a nemzeti identitásunk, hitünk, az önbizalmunk – mondta. Szavai szerint olyan zsidó-keresztény gyökerű értékeket adtunk fel, amelyek a magyar társadalom immunrendszerét erősítették, túlélési lehetőségét jelentették. Az államtitkár beszélt arról is, hogy a történeteket visszafordítani sajnos nem lehet, „az emlékezés fájdalma ma is lüktet bennünk”. „A holokauszt idején tanúsított magatartásunkkal szembenéztünk, megbántuk akkori tetteinket, gyengeségeinket, árulásainkat, de ennyi még nem elég, sok még a teendőnk, hogy hasonló borzalmak soha többet ne történhessenek meg egy olyan országban, amelynek erejét éppen a sokszínűsége adja” – mondta. Mikola István jelezte: a magyar állam zéró toleranciát hirdetett az antiszemitizmus minden megnyilvánulásával szemben. A kormány politikája a humanitást, az emberi méltóság megőrzését, a családok, közösségek érdek- és értékrendszerait állítja a középpontba, de ez még mindig nem elég, mert ordas eszmék ma is veszélyeztetik a civilizációt – mondta. Köves Slomó vezető rabbi (Egységes Magyar Izraelita Hitközség) arról beszélt, „megvan Budapesten is a magunk Auschwitzá”, a Duna-parti cipők emlékeztetnek arra, milyen könnyen válhat az emberből állat, veszítheti el emberi mivoltát. „A sors fintora, hogy a mi magyar Auschwitzunk a város közepén van” – jegyezte meg. Hozzátette: emlékezni kell a múltra, de a jelenbe és a jövőbe kell nézni. Amikor nap mint nap elmegyünk a Duna-parton, a felelősségre kell gondolnunk, hogyan tehetünk ma azért, hogy a világ ne forduljon olyan helyé, ahol megtörténhet, ami 70 évvel ezelőtt megtörtént.

Latorcai Csaba, a Miniszterelnökség kiemelt társadalmi ügyekért felelős helyettes államtitkára az Uránia Nemzeti Filmszínházban tartott megemlékezésen azt mondta, hogy az emlékezés, a főhajtás és a tiszteletadás ideje ez a nap, amely arra hív, hogy a vészidőszak és a második világháború látható és láthatatlan sebeit közösen gyógyítsuk. A sebek gyógyítását szolgálja az is, hogy a kormány támogatásával több magyarországi és határon túli zsinagóga felújítása kezdődött meg, továbbá az idei költségvetésben csaknem egymilliárd forintot különítettek el az elhagyott zsidó temetők rendbehozatalára – emelte ki a helyettes államtitkár. Az este bemutatandó filmről azt mondta, arra irányítja rá a figyelmet: minden államra, kormányra, döntéshozóra közös felelősség hárul, hogy ez a tragédia soha többé ne ismétlődhessen meg. Magyarország kormánya zéró toleranciát hirdet az antiszemitizmus, a rasszizmus és a kirekesztés ellen, egyúttal határozottan hitet tesz egymás elfogadása, elismerése mellett – fűzte hozzá. A helyettes államtitkár emlékeztetett: a holokauszt európai áldozatainak száma becslések szerint hatmillióra tehető, körülbelül minden tizedik halott magyarországi zsidó volt. Menachem Margolin, az Európai Zsidó Szövetség ügyvezetője azt mondta, hiába telt el több mint 70 év, még mindig nehéz megérteni, hogyan történhetett meg a holokauszt. Hozzátette, sokat tanultunk a múltból, de nem eleget. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozta az oktatás szerepét, és a kormány felelősségének nevezte a zéró toleranciát az antiszemitizmussal szemben.

Új arcot öltött az elmúlt évtizedben az antiszemitizmus: az Izrael-ellenességet – mondta Frölich Róbert, a dohány utcai zsinagóga rabbija az M1 műsorában. A rabbi, akit a holokauszt-emléknap alkalmából kérdeztek, a műsorban elmondta, az Izrael-ellenesség egy „ügyes” összemossa a zsidók államának és zsidó embereknek. Frölich Róbert

reagált arra a hírre is, miszerint az elmúlt egy évben több ezer zsidó hagyta el Franciaországot és költözött Izraelbe. Ezzel kapcsolatban azt mondta: *„Itt Magyarországon mi [...] nem érzünk olyan fenyegetettséget, mint a francia zsidók Franciaországban, Magyarországon valamiért egy védettebb terület, nem érezzük a bőrünkön azt, hogy fenyegetve lennénk, persze aggódunk a többiekért”* – mondta.

IHRA-részvétel az EBESZ közgyűlésén

Bécs, Ausztria

Forrás: MTI

Takács Szabolcs, a Miniszterelnökség európai uniós ügyekért felelős államtitkára, a Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség (IHRA) soros elnöke a január 27-én tartandó nemzetközi holokauszt emléknap kapcsán szólalt fel január 21-én az EBESZ Bécsben rendezett közgyűlésén.

Emelte a Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség (IHRA) jelentőségét az, hogy az intézmény képviseltette magát az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) közgyűlésén – jelentette ki az eseményt követően Takács Szabolcs. Az MTI-nek adott interjújában hangsúlyozta: a magyar elnökség ideje alatt számos olyan esemény történt, amely ismét rávilágított arra, hogy az antiszemitizmus jelen van Európában. A közgyűlésen ezért áttekintették azokat az Európát ért kihívásokat, amelyek az antiszemitizmus új formájának megjelenéséhez vezettek, és kitértek arra is, hogy az IHRA és a szervezetben résztvevő kormányok hogyan tudnának hozzájárulni ezen jelenségek kezeléséhez. Kiemelte: mindenképpen hangsúlyváltást jelent a korábbi időszakhoz képest, hogy több delegáció, az Egyesült Államok, Izrael és Kanada is kiemelve nyilatkozott a magyar elnökség előző évi munkájáról és a magyar

kormány döntéseiről. Úgy vélték, hogy mindez hitelesíti a magyar kormány elkötelezettségét az antiszemitizmus elleni küzdelemben – mondta az államtitkár.

Takács: Magyarország előbbre tart a holokauszt oktatásában

New York, Egyesült Államok

Forrás: MTI

A holokausztra emlékező ENSZ-rendezvénysorozat zárónapján, január 29-én a világszervezet New York-i székházában panelbeszélgetést tartottak a holokauszt-oktatás helyzetéről és jövőjéről. A beszélgetés előadója Takács Szabolcs, a Miniszterelnökség uniós ügyekért felelős államtitkára volt, aki beszédében a magyarországi helyzetre is kitért.

A tanácskozáson akadémiai intézetek és nemzetközi szervezetek képviselői, kutatók, oktatók és holokauszttal kapcsolatos könyvek szerzői vizsgálták meg a holokauszt kutatásának és oktatásának jelenlegi kihívásait, azt, hogyan lehetne kiterjeszteni a tanárképzést világszerte. Takács Szabolcs, aki egyúttal a Nemzetközi Holokauszt- emlékező Szövetség (IHRA) soros elnöke is, mint az MTI-nek telefonon elmondta, előadásában szólt általános kérdésekről és a magyarországi helyzetről is. Általános kérdésekről szólva kifejtette, hogy a holokauszt európai kérdés, de Európában mind a mai napig jelen van az antiszemitizmus, sőt, a kontinensen erősödő antiszemitizmusnak tanúja a világ. Megítélése szerint Európa nyugati felén más jellegű az antiszemitizmus, mint Kelet-Közép-Európában. Nyugat-Európában ugyanis egyrészt az iszlám radikalizmushoz kötődik, másrészt pedig a radikális baloldali pártok és mozgalmak erőteljes Izrael bírálatahoz. Ezzel szemben – fejtette ki az MTI-nek az államtitkár – Kelet-

Közép-Európában az úgynevezett régi típusú antiszemitizmus tapasztalható. A „*mi a teendő?*” kérdésre Takács Szabolcs ismételt az oktatás fontosságát hangsúlyozta. A jelenség orvoslásához és megszüntetéséhez szerinte az oktatáson keresztül vezet az út: meg kell ismerni az antiszemitizmus okait, mindazt, ami a holokauszthoz vezetett, ehhez pedig ismeretekre és oktatásra, új oktatási módszerekre van szükség. Kivált a fiatal korosztályoknál tapasztalható nagy ismerethiány – emelte ki.

Magyarországról szólva előadásában az államtitkár megemlítette: az antiszemitizmusról szóló közbeszéd csupán huszonöt évvel ezelőtt, a rendszerváltozáskor kezdődött el, hiszen

korábban a vasfüggöny mögötti országokban, így Magyarországon is, eltorzították a történelmi valóságot. Kiemelte, hogy a magyar kormány zéró toleranciát hirdet az antiszemitizmus ellen, s ezt támasztja alá az is, hogy a holokauszt-oktatás a nemzeti alaptanterv része, az erről szóló döntés az első Orbán-kormány idején (1998-2002) született meg – fejtette ki. Tavaly a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen is a diploma megszerzésének feltétele lett a holokausztról szóló tananyag kötelező elsajátítása – tette hozzá. E tekintetben, mint mondta, Magyarország előbbre tart a többi kelet-közép-európai államnál: hazánkban ugyanis sokkal korábban került a holokauszt témája a tantervbe, és sokkal mélyebben tárgyalják a tankönyvek is.

EGYÉB HÍREK

Január hónapban nem azonosítottunk egyéb híreket.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ÜGYEI

A Bodnár Dániel és a TEV által tett becsületsértés miatti feljelentés kapcsán a büntetőeljárást megszüntették

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

2014. július 29-én Bodnár Dániel kuratóriumi elnök magánszemélyként és az Alapítvány is feljelentést tett a Pesti Központi Kerületi Bíróságon nagy nyilvánosság előtt elkövetett becsületsértés miatt ismeretlen tettesek ellen. Az interneten egy Bodnár Dánielt ábrázoló kép a következő felirattal terjedt: „*A magyar nemzetre rendkívül veszélyt jelentő káros organizmus, dúvad, kilöhető! Magyarországon élő zsidó terrorista, aki kormányengedéllyel és támogatással működtet terrorszervezetet Magyarországon.*” A Bíróság 2014. december 15-i végzésében értesítette az Alapítványt, hogy a két feljelentést egyesítik a magánvádas büntetőügyben, ezen kívül elrendelték a nyomozást az ügyben.

2015. december 8-i végzésével a Bíróság megszüntette a büntetőeljárást, mivel az elrendelt nyomozás eredményre nem vezetett, az internetes közösségi oldalt üzemeltető Facebook Inc. székhelye az Amerikai Egyesült Államokban található, annak megkeresésére nem került sor, figyelemmel a korábbi hasonló tartalmú megkeresések nyomán folytatott azon gyakorlatra, mely szerint a Facebook Inc. nem intézkedik a jogsegélyben megfogalmazott kérések teljesítése iránt. A nyomozás továbbfolytatása nem indokolt, olyan nyomozati cselekmény végrehajtása, mely

alapján az elkövető személye azonosítható lenne, nem lehetséges. A végzés 2016. január 7-én vált jogerőssé.

Vádemelés a holokausztagadó ügyében

Győr, Győr-Moson-Sopron megye

Forrás: Magyarország Ügyészsége, Tett és Védelem Alapítvány

Az Alapítvány 2014. augusztus 15-én tett feljelentést nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása miatt J. Z. A. ellen, mivel az Alapítvány Facebook oldalán megosztott cikk alatt a következő hozzászólást tette 2014. július 13-án: „*Mocskos, rühes, tetves GYILKOS ZSIDÓK, gázkamrába velük.*” 2014. július 15-én ezt írta: „*Bízom benne, hogy ezekben is gyönyörködik a zsidó gárda. Miközben az összes metélt a holokamuja miatt sajnálatja magát...*”, 2014. január 18-i bejegyzés: „*Nemcsak mocskosak hanem élet és ember ellenesek is! Minden ZSIDÓT GÁZKAMRÁBA!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!! A holokauszt is csak hazugság!!!!!!!!!!!!!!*”, 2013. július 17-én pedig a következőket írta: „*Mocskos robadt tetves kisállattenyésztők rühes CIGÁNYOK!!!! Pusztuljatok MIND!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!! Reszketsetek, Hitler anyja újra terhes!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!*”.

A Győr-Moson-Sopron megyei Főügyészség 2016. január 11-i közleményében ismertette, hogy a Győri Járási és Nyomozó Ügyészség vádat emelt folytatólagosan elkövetett nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása miatt J. Z. A.-val szemben.

A TEV törvényességi felhívást kért a balmazújvárosi Nyirő József utca neve miatt

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Január 25-én az Alapítvány beadványt nyújtott be a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatalhoz. Az Alapítvány kérte a Kormányhivatalt, hogy törvényességi ellenőrzési jogkörénél fogva, törvényességi felhívás útján járjon el, hogy Balmazújváros Város Önkormányzata Nyirő József utca elnevezését haladéktalanul változtassa meg.

A beadvány indoklása szerint a 2011. évi CLXXXIX. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény szerint „közterület, illetve közintézmény nem viselheti olyan személy nevét, aki a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerek megalapozásában, kiéptítésében vagy fenntartásában részt vett.” A törvény kimondja, hogy helyi önkormányzati feladat a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése. A beadvány felhívta a figyelmet Balmazújváros Város Önkormányzatának erről szóló rendeletére, miszerint „utcaelnevezéssel emléket állítani olyan személynek lehet: akinek közismert tevékenysége a nemzet történelmében kiemelkedő jelentőségű és személye közmegebecsülésnek örvend, továbbá akinek élete, munkássága az emberiség egyetemes történelmében kiemelkedő jelentőségű volt”.

Nyirő József tevékenysége nem felel meg előbbi meghatározásnak, mivel az 1944. november 3-i nyilas hatalomátvételt, a nemzetiszocialista önkényuralmi rendszer létrejöttét követően a képviselőház tagja volt. Rendszeresen részt vett a nemzetiszocialista törvényhozás munkájában. Ezen időszakban más módon is aktív szerepet vállalt az önkényuralmi politikai rendszer

fenntartásában, ugyanis a Törvényhozók Nemzeti Szövetsége felkérésére »Eleven Újság« néven nemzetiszocialista propaganda tevékenységet folytatott. 1941. október 31-én, a Harmadik Birodalom által szervezett weimari költőnapon ezt mondta: „Ezekben a napokban a szellemi Európa születik újjá. Boldog vagyok és boldog a magyar irodalom, hogy ebben a szellemi felépítésben szintén részt vehet. Szép képet láttam éppen az előbb a templomban, amint Luther rámutatott a bibliának arra a mondására, hogy a vér megtisztít minket. A vér megtisztítja Európát. Európa népei a békének, a léleknek és az új szellemiségnek a jegyében összefognak és egymásra találnak. Teljes szívvel, teljes lélekkel akarjuk ezt a munkaközösséget vállalni. Éljen Hitler Adolf! Éljen Németország! Éljen a német íróársadalom!” 1942-es parlamenti felszólalásában a következőképp fogalmazott: „Félre az útból a magyar lelkiségtől idegenkedőkkel. Azokkal, akik az úgynevezett humánus álarcájában a sajtó, az irodalom, a művészet, a lélek és a szellem területén olyan hosszú ideig büntetlenül pusztíthattak bennünket a saját hazánkban. Ennek a felfogásnak, ennek a levitézlett liberális zsidó hagyatékának, ami sok jóhiszemű magyart is megfertőzött köztünk, ennek a burkolt propagandának a magyar életből el kell tűnnie.”

Az önkormányzat azzal, hogy a Nyirő József utca elnevezését 2013. január 1. után, a 2012. évi CLXVII. egyes törvényeknek a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető elnevezések tilalmával összefüggő módosításokat tartalmazó törvény hatálybalépését követően nem változtatta meg, mulasztásban megnyilvánuló törvénysértést követett el. A kormányhivatal a helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete körében törvényességi felhívással élhet, amelyre az Alapítvány kérte.

A TEV törvényességi felhívást kért a szigetszentmiklósi Nyirő József utca neve miatt

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Január 25-én az Alapítvány beadványt nyújtott be a Pest Megyei Kormányhivatalhoz. Az Alapítvány kérte a Kormányhivatalt, hogy törvényességi ellenőrzési jogkörénél fogva, törvényességi felhívás útján járjon el, hogy Szigetszentmiklós Város Önkormányzata Nyirő József utca elnevezését haladéktalanul változtassa meg.

A beadvány indoklása szerint a 2011. évi CLXXXIX. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény szerint „közterület, illetve közintézmény nem viselheti olyan személy nevét, aki a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerek megalapozásában, kiépítésében vagy fenntartásában részt vett.” A törvény kimondja, hogy helyi önkormányzati feladat a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése.

A beadvány az előzőleg ismertetett balmazújvárosi beadvánnyal megegyezően taglalta Nyirő József tevékenységét, amely nem egyeztethető össze a fentebb leírt törvényi kitéttel.

Az önkormányzat azzal, hogy a Nyirő József utca elnevezését 2013. január 1. után, a 2012. évi CLXVII. egyes törvényeknek a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető elnevezések tilalmával összefüggő módosításokat tartalmazó törvény hatálybalépését követően nem változtatta meg, mulasztásban megnyilvánuló törvénysértést követett el. A kormányhivatal a helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete körében törvényességi felhívással élhet, amelyre az Alapítvány kérte.

A TEV törvényességi felhívást kért a kecskeméti Nyirő József köz neve miatt

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Január 25-én az Alapítvány beadványt nyújtott be a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatalhoz. Az Alapítvány kérte a Kormányhivatalt, hogy törvényességi ellenőrzési jogkörénél fogva, törvényességi felhívás útján járjon el, hogy Kecskemét Város Önkormányzata Nyirő József köz elnevezését haladéktalanul változtassa meg.

A beadvány indoklása szerint a 2011. évi CLXXXIX. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény szerint „közterület, illetve közintézmény nem viselheti olyan személy nevét, aki a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerek megalapozásában, kiépítésében vagy fenntartásában részt vett.” A törvény kimondja, hogy helyi önkormányzati feladat a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése. A beadvány felhívta a figyelmet Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának erről szóló rendeletére, miszerint „közterület-elnevezéssel emléket állítani olyan magyar személyiségnek lehet, akinek tevékenysége a közjót, a nemzet szellemi, anyagi gyarapodását példaértékűen szolgálta és személye közmegebecsülést szerzett”.

A beadvány az előzőleg ismertetett balmazújvárosi beadvánnyal megegyezően taglalta Nyirő József tevékenységét, amely nem egyeztethető össze a fentebb leírt törvényi kitéttekkel.

Az önkormányzat azzal, hogy a Nyirő József utca elnevezését 2013. január 1. után, a 2012. évi CLXVII. egyes törvényeknek a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető

elnevezések tilalmával összefüggő módosításokat tartalmazó törvény hatálybalépését követően nem változtatta meg, mulasztásban megnyilvánuló törvénysértést követett el. A kormányhivatal a helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete körében törvényességi felhívással élhet, amelyre az Alapítvány kérte.

A TEV feljelentést tett közösség elleni uszítás és nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása miatt

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Az Alapítvány január 25-én feljelentést tett a Dabasi Rendőrkapitányságon⁹ közösség elleni uszítás és nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása miatt.

A feljelentés indoklása szerint P. Z. Facebook felhasználó fiókkal rendelkező személy alábbi megosztásai valósítják meg a közösség elleni uszítást:

2015. november 23-án megosztott egy képet, amelyen a következő felirat volt: „Első szabály: Soha ne bízzál zsidóban! Második szabály: Soha ne fordíts hátat zsidónak! Harmadik szabály: Soha ne hagyj életben zsidót!” A szöveg utolsó szakasza alkalmas arra, hogy az olvasót a zsidósággal szembeni erőszakos magatartásra ingerelje, annak érzelmi előkészítését eredményezze.

2015. november 25-én egy olyan képen osztott meg, amelyen egy Hitler hajviseletét és bajuszát idéző macska látható. A mellső lába beakadt a mellette lévő függönybe, így úgy tűnik, mintha náci karlendítés lenne. A feje felett szövegbuborékban a

következő szöveg található: „Halál minden zsidóra! Halál Izraelre!”. Ezzel egy nemzeti csoport ellen uszított nagy nyilvánosság előtt.

A „náci” macska, Forrás: TEV/Facebook

2015. november 25-én osztotta meg a ZSBLOG egyik bejegyzését, amelynek a címe »Brüsszel főrabijja: „Azsidók számára nincs jövő Európában»« volt. A megosztáshoz ezt a megjegyzést fűzte: „Nem csak Európában, hanem az egész földön nincs helye, de még az egész univerzumban se.. Halál mindre..” (szöveghű idézet).

A feljelentés segítségével hívta az indokláshoz az Alkotmánybíróság egyik 1992-es határozatát, miszerint „aki uszít, az valamely személy, csoport ellen ellenséges magatartásra biztat, ingerel, lázít. Uszításról akkor van szó, midőn a kifejezések, megjegyzések stb. nem az értelemben szólnak, hanem az érzelmi világra akarnak hatni, s szenvedélyek, ellenséges indulatok felkeltésére alkalmasak.”

A feljelentés indoklása szerint P. Z. 2015. november 29-i megosztásához tett megjegyzése valósította meg a nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadását: P. Z. a szélsőjobboldali szellemiségű harcunk.info portál egyik cikkét osztotta meg, amelynek címe »Az örömeink elleni népiertást lehet tagadni, mondta ki az Emberi Jogok

⁹ A magánszemély Facebook profilján lakhelyként Ócsát jelölte meg, amely igazgatásilag Dabashoz tartozik.

Európai Bírósága” volt. P. Z. ezen megjegyzéssel kíséretében osztotta meg: „*Érdekes magyar is lehet csak. Zsidó holokamut n lehet*” (szöveghű idézet).

Magyarország 1952-ben csatlakozott a népirtás büntetvények megelőzése és megbüntetése tárgyában 1948. december 9-én kelt nemzetközi egyezményhez, amely deklarálta a népirtás fogalmát: „*a következő cselekmények bármelyikének, valamely nemzeti, népi faji vagy vallási csoport, mint olyan, teljes vagy részleges megsemmisítésének szándékával való elkövetését érti: a csoport tagjainak megölése; a csoport tagjainak súlyos testi vagy lelki sérelem okozása; a csoportra megfontolva oly életfeltételek ráerőszakolása, melyeknek célja a csoport teljes vagy részleges fizikai elpusztulásának előidézése; oly intézkedések tétele, amelyek célja a csoporton belül a születések meggátolása; a csoport gyermekeinek más csoporthoz való erőszakos átvitele*”. A holokauszt a náci Németország, a nemzetiszocialista német kormány által eltervezett és irányított népirtás volt, melynek célja a zsidóság kiirtása volt. Ezen népirtás megtörténtének valóság a büntetőjogi védelem alatt áll, a holokauszt tényének megkérdőjelezhetetlensége a cselekmény védett jogi tárgya. A kamu szó hazugságot jelent. A „*holokamu*” összetett szó, mely a holokauszt és a kamu szóösszetételével jött létre, jelentése egyértelműen a holokauszt, mint nemzetiszocialista rendszer által elkövetett népirtásnak hazugságként történő beállítása.

A Pest Megyei Kormányhivatal tájékoztatást adott

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Az Alapítvány 2015. december 16-án nyújtott be egy beadványt a Pest Megyei Kormányhivatalhoz. Az Alapítvány kérte a Kormányhivatalt, hogy

törvényességi ellenőrzési jogköreinél fogva, törvényességi felhívás útján járjon el, hogy Vác Város Önkormányzata Hóman Bálint út elnevezését haladéktalanul változtassa meg.

2016. január 28-án a Pest Megyei Kormányhivatal tájékoztatta az Alapítványt, hogy ahogyan azt az Alapítvány beadványa is részletezte, a közterületek elnevezése önkormányzati feladat. A közterület elnevezéséről az önkormányzat át nem ruházható hatáskörében, önállóan dönt. A kormányhivatal a kétséges közterület elnevezések megítélésére nem jogosult. Az önkormányzatok kötelező feladatként kapták, hogy 2013. január 1-jéig felülvizsgálják a közterületeik elnevezését és összhangba hozzák a hatályos törvényekkel. Ha a felülvizsgálat során kétség merülne fel abban a kérdésben, hogy a közterület olyan személy nevét viseli, aki a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerek megalapozásában, kiépítésében vagy fenntartásában részt vett, döntésük meghozatala előtt kérhetik a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) tudományos szakmai állásfoglalását. Az MTA a közterületek elnevezésével kapcsolatban kizárólag a jogszabályban nevesített szervek, például önkormányzat, megkeresésére jár el. Kormányhivatal vagy személy indítványára nem ad ki állásfoglalást. Az MTA szakmai állásfoglalása azonban nem bír kötelező erővel (lehetséges válaszok: „*nem ajánlás*” és „*nem tiltás*”), mindössze a képviselő-testületi döntés megalapozását szolgálja.

A kormányhivatal hivatalos információi szerint – képviselői előterjesztés alapján – Vác Város Önkormányzatának képviselőtestülete előreláthatóan 2016. februári rendes ülésén tárgyalja a Hóman Bálint út átnevezésének kérdését.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A Kategória rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

<i>Sorszám</i>	<i>Dátum</i>	<i>Esemény</i>	<i>Kategória</i>
1	január 7.	A Bodnár Dániel és a TEV által tett becsületsértés miatti feljelentés kapcsán a büntetőeljárást megszüntették	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
2	január 11.	Vádemelés a holokauszttagadó ügyében	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
3	január 14.	A vidéki zsidóság kultúrájáról nyílt kiállítás	Közösségi hírek, reakciók
4	január 17.	A budapesti gettó felszabadítására emlékeztek	Közösségi hírek, reakciók
5	január 21.	Egy férfit három év próbára bocsátottak	Hivatalos és civil reakciók
6	január 21.	IHRA-részvétel az EBESZ közgyűlésén	A magyarországi antiszemitizmusról
7	január 25.	A TEV törvényességi felhívást kért a balmazújvárosi Nyirő József utca neve miatt	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
8	január 25.	A TEV törvényességi felhívást kért a szigetszentmiklósi Nyirő József utca neve miatt	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
9	január 25.	A TEV törvényességi felhívást kért a kecskeméti Nyirő József utca neve miatt	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
10	január 25.	A TEV feljelentést tett közösség elleni uszítás és nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása miatt	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
11	január 27.	Nemzetközi holokauszt-nap	A magyarországi antiszemitizmusról
12	január 28.	A Pest Megyei Kormányhivatal tájékoztatást adott	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
13	január 29.	Takács: Magyarország előbbre tart a holokauszt oktatásában	A magyarországi antiszemitizmusról

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Alapítvány zsidó szervezetek civil kezdeményezése, amely a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus érte, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

FORRÓDRÓT
(+36 1) 51 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján:
www.tev.hu/forrodrot
és facebook oldalán:
[www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-
alapitvany](http://www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany)

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtsük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:

Cím: 1052 Budapest, Semmelweis utca 19.

Tel: +36 1 267 57 54

+36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>

info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)
- Anti Defamation League (ADL). 2012. 2011 *Audit of Anti-Semitic Incidents*.
- CEJI, 2012. *Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motiválta incidensek monitorozásához*. Facing Facts! projekt.
- Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. *Hate Crime. Impact, Causes and Responses*. London: SagePublications.
- Community Security Trust (CST). 2013. *Antisemitic Incidents Report 2012*.
- Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hatecrimes. In *Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict*. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.
- OSCE/ODIHR. 2009a. *Hate Crime Laws. A Practical Guide*. Varsó: OSCE/ODIHR.
- OSCE/ODIHR. 2009b. *Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region*. Varsó: OSCE/ODIHR.
- Perry, Barbara. 2001. *In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes*. New York: Routledge.
- Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. *Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány*. Budapest: TASZ.

Impresszum

Kiadó: Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.
Szalai Kálmán *ügyvezető igazgató*

Szerkesztők: Dr. Bodó Kristóf *ügyvéd,*
a Tett és Védelem Alapítvány és Brüsszel Intézet jogi képviselője
Dr. Fekete István László *ügyvéd, a Brüsszel Intézet jogi képviselője*
Majoros Kata, *kommunikációs tanácsadó*
Minkó Melinda *kutató,*
a Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoportjának vezetője
Pásztor Tibor, *kutató,*
a Tett és Védelem Alapítvány monitoring vezetője
Dr. Szegő Krisztina *jogász*

Támogatás: Bodnár Dániel *filozófus,*
Tett és Védelem Alapítvány Kuratórium Elnöke
Andrew Srulewitch *igazgató, ADL*

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr. Kovács András szociológusnak, a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a forrás pontos megjelölésével.

2016 Budapest

Tett és Védelem Alapítvány

1052 Budapest. Semmelweis utca 19.

+36 1 267 57 54, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>

info@tev.hu